

Годишен извештај на единиците на локалната самоуправа за напредокот на состојбата со еднаквите можности за жените и мажите

1. ОСНОВНИ ИНФОРМАЦИИ

Единица на локална самоуправа	Општина Кочани
Изработил (име, презиме и функција)	Љубинка Ајтовска, координаторка за еднакви можности на жените и мажите
Период на известување	01.01. – 31.12.2024 година
Дата на поднесување на извештајот	15 март 2025 година

Датум, 15.03.2025 година

Име и презиме: Љунчо Папазов, градоначалник на Општина Кочани
(Одговорно лице (градоначалник) кој го одобрува извештајот и ја потврдува неговата веродостојност)

Потпис:

(Прием на извештајот во Министерство за труд и социјална политика)

Дата,

Име Презиме (на Раководител на сектор за еднакви можности) :

Потпис:

2. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА СОГЛАСНО ЗАКОНОТ ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ (ЗЕМ)

2.1. Дали имате преземени основни и посебни мерки согласно чл. 5, 6 и 7 од ЗЕМ (заокружете доколку имате)

- А) Позитивни
- Б) Охрабрувачки
- В) Програмски

2.2. Опис на мерките што ги имате преземено:

- Водење статистика според пол во јавни институции и по одредени состојби и проблематики кои произлегуваат од стратегиите на национално ниво и во различни сфери
- Обуки за внесување на родовата перспектива и родово одговорно буџетирање во локалната средина
- Заштита на животната средина преку креирање родово одговорни политики за климатски промени, со: а) акции за пошумување со медоносни дрвја; б) поставување паркинзи за велосипеди на јавни локации; в) организирање настани и едукации за користење незагадувачки превозни средства; г) други активности за заштита на животната средина;
- Финансиска поддршка за женски спортски клубови и за спортистки;
- Афирмирање на жени од Кочани со постигнати национални/меѓународни резултати (реализирани проекти) од областа на културата – Ликовна изложба на дела од жени ликовни уметници од Кочани;
- Иницијатива за воспоставување редовни уролошки прегледи во Општа болница со проширена дејност – Кочани;
- Активности и настани за подигање на свеста за грижа за физичкото и менталното здравје на жените и мажите, девојчињата и момчињата;
- Афирмирање на постојните и воведување нови општински мерки за социјално ранливите категории граѓанки и граѓани;
- Одржливост на воспоставениот систем за услуги за нега во домот;
- Адаптација на јавни површини и објекти во сопственост на Општина Кочани за пристапност за лицата со инвалидитет;
- Информативни, едукативни активности, кампањи за препознавање и за зајакната свест против родово базирано и семејно насилство;
- Активности од проектот со Здружението Радар: „Вклученост на родовата перспектива во планирање и управување со итни и кризни ситуации на локално ниво“
- Промоција, вмрежување и застапување на женското претприемништво;
- Спортски стипендии за млади надежни спортисти од 17 до 20 години во женска и во машка конкуренција;

2.3. Мерење на успешност на мерката (наведете кратки информации-показатели кој е резултатот со спроведувањето на оваа мерка):

- Обучени административни службеници за подобра подготовка и спроведување на програмските документи преку јакнење на капацитетите за меѓусекторска соработка и примена на пристапот базиран на пристапот на човекови права.
- Акциите за озеленување на локации во општината и за поставување паркинзи за велосипеди придонесуваат за јакнење на свеста кај граѓанките и граѓаните за заштита од влијанијата на климатските промени и за користење транспортни средства што не ја загадуваат околината;
- Јакнење на капацитетите на жените претприемачи и нивно координирано дејствување; Обучени дваесетина жени од различни сектори од микрорегионот Кочани, Винаца и Зрновци и нивно запознавање со начините како целите за одржлив развој можат да помогнат во развојот на бизнисите и приватниот сектор

2.4. Дали имате предвидено показатели/индикатори за следење на успешноста и напредокот (Ве молиме наведете само аутпут индикатори¹)

¹ *Аутпут индикаторите* ја мерат количината на стоки или услуги кои се добиваат со реализација на активностите од одделните програми, или пак број на жени и мажи опфатени со одделни програми. Пример за аутпут индикатор е број на мажи/жени опфатени со здравствените програми, број на жени опфатени со програмата за субвенционирање на земјоделството, број на жени од таргет група 24-49 години опфатени со Активните програмски мерки за вработување и др. Преземено од *Насоки за*

– База на разделени податоци по пол, за 2024 година од институциите и по области (Локална самоуправа; социјална политика; образование, здравство, култура, АВРМ, спорт и рекреација, компании) како база за натамошни анализи и развојни проекти;

– Три тематски реализирани обуки за јакнење на капацитетите на администраивните службеници во Општина Кочани во 2024 година;

– а) 6 реализирани акции за озеленување на јавните површини во Кочани, засадени 425 нови садници во градот и во населените места Мојанди, Подлог, Тркање, Грдовци и Оризари;

– реализирани 9 едукативни сообраќајни акции, со 250 учесници во акциите и дистрибуирани над

в) Реализиран настанот Ден без автомобили; учество на 150 велосипедисти, едуцирана млада популација за користење незагадувачки превозни средства;

г) Креирана родово одговорна политика за намалување на загадувањето и заштита на животната средина – реализирани две еколошки акции по повод 22 април, Ден на планетата Земја – расчистување во месноста Бавчалук и реализација на настанот „Генералка викенд“ – 60 учесници, младинци од Кочани;

– Реализирани 4 рекреативни активности: „Пешачењето е здравје“; „Ротари трка“; Петровденски планинарски марш, до врвот Китка, Меморијален планинарски марш Стамен Каровски; со вкупно 300 учесници и поминати вкупно 40 км во континуирана физичка активност: планинарење и трчање.

– Активности 5 активности за едукација против насилство: Стоп за врсничко насилство; Безбедни училишта, едукација против меѓуврсничко насилство; Крени глас против врсничко насилство; Заедно ставаме крај на насилството врз жени и девојки; 16 дена активизам против родово базирано и семејно насилство; едуцирани 200 учесници – деца и 10 жени;

– Образование: поддршка на реализацијата на Националниот камп за млади информатичари, со вкупно 12 информатичари од кои 6 девојчиња; доделена Благодарница на Здружението „Бистри умови“ за поттикнување и поддршка на девојчињата во изучување на информатиката; обезбедено летување на хрватскиот остров Паг на првенците на генерацијата (5 девојчиња и 1 момче); доделени 30 студентски стипендии.

– Корисници според општинските мерки за социјална, детска и здравствена заштита: помош во лекови, вкупно: 223 корисници од кои 123 жени и 100 мажи; автобуски карти вкупно: 122 од кои 63 жени, 59 мажи; градежни материјали, вкупно: 9 одлуки од кои 2 жени и 7 мажи; пакет за новородени, вкупно: 16 одлуки од кои сите жени; помош за тешко болни, вкупно: 3 од кои 2 мажи и 1 жена; еднакратна парична помош, вкупно: 18 одлуки од кои 10 жени и 8 мажи; помош во болничко лекување, вкупно: 4 од кои 2 жени и 2 мажи.

– Програма Општинско-корисна работа: ангажирани: 14 лица од кои 13 жени и 1 маж; корисници: 120 лица од кои 68 жени и 52 мажи;

– Проект „Подвижност“ – Центар за нега на стари лица: ангажирани 30 лица од кои сите жени; вкупно корисници: 85 од кои 66 жени и 19 мажи;

– Инклузија на деца Роми во градинката во Кочани (20 деца);

– Култура – според Локалниот акциски план за еднакви можности на жените и мажите за 2024 година, Ликовна изложба „Инфинити“, изложени 30-ина дела на 16 жени ликовни уметници од Кочани;

– Спорт и шах – реализиран еден Меморијален турнир во шах „Тодор Милосиев-Тошо“ со учество на 24 шахисти).

2.5. Доколку имате документи и прилози кои зборуваат за напредокот, наведете ги во прилог на извештајот:

– Локален акциски план за еднакви можности на жени и мажите за 2023 година;

– Локален акциски план за еднакви можности на жени и мажите за 2024 година;

– Извештај за реализација на Локалниот акциски план за еднакви можности на жените и мажите за 2023 година;

2.6. Преземени иницијативи за инкорпорирање на принципот на еднакви можности на жените и мажите во стратешкиот план и буџетот на ЕЛС (согласно член 11 од ЗЕМ):

Ажурирање на поднесена Иницијатива за воспоставување редовни уролошки прегледи во ЈЗУ Општа болница со проширена дејност – Кочани

<p>2.7. Мерење на успешност на иницијативата (наведете кратки информации-показатели кој е резултатот со спроведувањето на оваа иницијатива):</p> <p>Со Иницијативата (Бр. 08-677/1 од 28.03.2024 година) Општина Кочани побара од Општа болница со проширена дејност – Кочани да обезбеди специјалист уролог којшто ќе врши редовни периодични уролошки прегледи за пациентите од Кочани, со што ќе се намалат трошоците на пациентите, ќе се скрати времето на чекање за прегледи во поголемите здравствени центри и ќе се влијае на свеста кај мажите за редовни прегледи.</p>
<p>2.8. Дали имате предвидено показатели/индикатори за следење на успешноста и напредокот на иницијативата (Ве молиме наведете само аутпут индикатори)</p> <p>Индикатори: Обезбеден специјалист уролог за редовни уролошки прегледи за пациентите од Кочани и регионот што го покрива Општа болница со проширена дејност – Кочани; број на прегледани пациенти</p>
<p>2.9. Доколку имате документи и прилози кои зборуваат за напредокот, наведете ги овде насловите и приложете ги со извештајот</p> <p>Писмен поднесок: Иницијатива за воспоставување редовни уролошки прегледи во ЈЗУ Општа болница со проширена дејност – Кочани (Бр. 08-677/1 од 28.03.2024 година)</p>
<p>2.10. Дали ЕЛС во рамките на активностите за унапредување на еднаквите можности на жените и мажите соработувал со социјалните партнери и невладините организациони активни на полето на еднаквите можности на жените и мажите?</p> <p>Здруженија: „Осоговски орел“, Мотоклуб „Желки“, ПСД „Осогово“, Медиа плус – Штип, „Еднакви за сите“, Шаховски клуб – Кочани, ОО на Црвен крст – Кочани, „Бистри умови“, „Ромалитико“, Здружение за социјални иновации и одржлив развој РАДАР, Здружение „Секогаш соживот“ од канатларци, Прилеп, ЗЕЛС и др.</p> <p>НУЦК „Бели мугри“, Општа болница со проширена дејност – Кочани, ЈОУ Детска градинка „Павлина Велјанова“ – Кочани и др.</p>
<p>2.11. Дали базата на податоци со која располага ЕЛС е разделена по пол?</p> <p>а) база на податоци која се однесува на човечки ресурси (прилог) * приложете документ со преглед на човечките ресурси поделени по пол (вкупен број на вработени, по звање)</p> <p>б) база на податоци која се однесува на програмскиот дел (опфат на корисници по пол од одредени програми, услуги, мерки итн.) (прилог) * приложете документ со краток опис на локална стратегија/акциски план/услуга и податоци разделени по пол за <u>предвидени</u> корисници, целин групи, и податоци разделени по пол за <u>опфатени</u> корисници, целин групи итн. (прилог)</p>

2.12. Дали Локалната самоуправа има локален акциски план за унапредување на еднаквите можности на жените и мажите во ЕЛС?

Да.

2.13. Ако одговорот е да, тогаш приложете го акцискиот план со извештајот и опишете:

а) кои активности ги има преземено ЕЛС во текот на извештајниот период

Водење статистика според пол; активности за приспособување кон климатски промени и нивното влијание врз жените и мажите; поддршка на граѓански здруженија во организирање настани, кампањи, одбележување јубилеи, празници, активности за промоција на родовата еднаквост, вклучително и борба против насилство врз жените и семејното насилство; реализирани настани за промоција на физичката активност како фактор за добро здравје кај жените и кај мажите; промоција на женското претприемништво (промовирање на жени претприемачи како двигатели на промените во јавната политика заради зајакнување на женското претприемништво); почеток на реализација на проектот „Вклученост на родовата перспектива во планирање и управување со итни и кризни ситуации на локално ниво“, во соработка со здружението „Радар“; јакнење на капацитетите за човекови права и меѓусекторска соработка...

б) кои резултати се постигнати согласно Акцискиот план

Достапни статистички податоци разделени по пол; нова пошумена локација со дрвја; поставени нови паркинзи за велосипеди; едуцирана млада популација за користење незагадувачки превозни средства; поттикнати нови членови – жени, вклучени во доброволното пожарникарството; обучени ученици за препознавање и превенција од родово базирано насилство меѓу децата; вклучени граѓани и граѓанки во активности што ја промовираат физичката активност како фактор за добро здравје – „Пешачењето е здравје“ и Планинарски марш „Стамен Китановски“, како и поддршка од Општина Кочани во формирањето нов клуб за планински спортови „Осоговски орел“; нови мотивирани жени за претприемништво и истакнување на успешните жени претприемачи од општината.

в) како го меревте постигнувањето на успехот на резултатите (наведете аутпут индикатори)

Со индикатори внесени во Локалниот план за еднакви можности на жените и мажите, усвоен од Советот на Општина Кочани.

г) колку средства се одвоени од буџетот на општината, а колку од донации?

Од буџетот на Општина Кочани се одвоени 360.000 денари, во кои се наоѓаат средствата реализирани за активности согласно Локалниот акциски план за еднакви можности на жените и мажите, поддршката на женските спортски клубови со Програмата за спорт и стипендиите за млади надежни спорти за 2024 година, како и за реализацијата на кампот за млади информатичари во Кочани.

Донации, во форма на активности во кои Општина Кочани има склучено меморандуми за соработка се реализирани со UN Women, Здружението „Радар“, Центарот за европски граѓански иницијативи, Здружението „Секогаш соживот“ од Канатларии – Прилеп, проектите за Општинско корисна работа, Центар за нега во домот, Центар за социјални иновации „Блинк 42-21“...

2.14. Дали надлежностите и задачите на координаторот конкретно се утврдени во актот за систематизација на работните места во ЕЛС?

Да.

2.15. Кои обуки во текот на извештајниот период координаторот/координаторката ги има реализирано?

– Обука за административни службеници во рамките на проектот „Зајакнување на владеење на правото и човековите права во Северна Македонија“, тема: Основна обука за принципот на еднаквост; Берово, 6 и 7 јуни 2024 г.; ОБСЕ

– Родова анализа и креирање на програми, 29 – 31 мај 2024, Велес, UN Women;

– Обука за род и родова интеграција во локалните политики и буџети, Струга, 15-17 мај 2024; UN Women;

Дали тој во обуките се јавил/а како:

А) слушател/слушателка

Б) обучувач/обучувачка

2.16. Во рамките на целосниот период на извршувањето на функцијата, наведете кои обуки (наведете тематски родова еднаквост и недискриминација, трговија со луѓе, семејно насилство, родова еднаквост и социјална заштита итн). Координаторот за еднакви можности има посетено:

- Обука на темата Локализација на НАП за имплементација на Резолуција на Совет на безбедност на ОН 1325: Жени, мир и безбедност, за претставници од општините, во рамките на проектот „Кон родово одговорни општини: зајакнување на општинските капацитети за политики за родова еднаквост и родово одговорно буџетирање“ (2019 – 2021), проект на ЗЕЛС со поддршка на UN Women, 7 јуни 2021 г.;
- Обука на темата Родово разделени податоци, нивната важност и внесување на податоците во е-платформата, во рамките на проектот „Кон родово одговорни општини: зајакнување на општинските капацитети за политики за родова еднаквост и родово одговорно буџетирање“ (2019 – 2021), проект на ЗЕЛС со поддршка на UN Women, 30 септември 2021 г.;
- Форум на општински практики: Кон-родово одговорни општини. Презентација на темата: Комуникациски протоколи на координаторите/ките за родова еднаквост во општините, ЗЕЛС, 25 јуни 2021 г.;
- „Превенција и заштита на жртвите на родово-базирано и семејно насилство на локално ниво“ 15.11. 2022 г., ЗЕЛС, Скопје;
- „Родово разделени податоци и користење на статистичките податоци од Државниот завод за статистика“, 26.6.2022 г., ЗЕЛС, Скопје;
- „Род и климатски промени“ во организација на Центарот за истражување и креирање политики Консалтинг, со поддршка од Министерството за труд и социјална политика и на UNDP, 7.6.2022 г. (онлајн);
- „Вклучување на родова перспектива во дизајнирање и следење на јавните локални политики за заштита на потрошувачи и одржлива потрошувачка“, Женска граѓанска организација „Антико“, Кочани, 19 и 20.4.2022 г.;
- Спроведување на Европската повелба за еднаквост на жените и мажите во локалниот живот – работилница за учење и размена, Охрид, 16,17 март 2023 година;
- TAIEХ Работилница за вклучување на родовата перспектива во локалните услуги и јавните комунални претпријатија (онлајн);
- Работилница за размена помеѓу членовите на мрежата ПРИЗМА и колегите од Северна Македонија за практики на родово учество на буџетот и информирање на заедницата, Поградец, 26-29 септември 2023 година;
- Обука за подготовка на Интегрирани локални развојни планови, 30 ноември 2023 година, Струмица;

2.17. Како добиените знаења се понатаму пренесени во Вашата институција, дали имате воспоставено метод или систем на пренесување на знаења (пренесување на информации, споделување на материјали, држење на кратки сесии за пренесување на знаења на колеги итн.)

Ве молиме опишете: Тие се пренесуваат преку внатрешни состаноци во рамките на единицата на локалната самоуправа, со писмени апстракти и извештаи и споделување материјали. Стекнатите знаења се пренесуваат преку самите активности што се реализираат согласно Локалниот акциски план за еднакви можности на жените и мажите.

2.18. Колку и кои иницијативи (проекти, програми и активности на ЕЛС, предлог стратегии) координаторот/координаторката за еднаквите можности на жените и мажите има доставено до ЕЛС?

Обуки за подобрување на дигиталните вештини кај возрасните граѓани, жени и мажи;
Вклучување на ученички и ученици во курсеви за подобрување на знаењата од математика и информатика;
Иницијатива за зголемување на работни вештини кај жените со активност под насловот „Ракотворница“.

2.19. Колку од тие иницијативи биле усвоени и реализирани во ЕЛС?

Овие три иницијативи се усвоени со Локалниот акциски план за еднакви можности на жените и мажите за 2025 година и се планирани за реализација во 2025 година.

3. ПРЕДИЗВИЦИ, ДОБРИ ПРАКСИ И НАУЧЕНИ ЛЕКЦИИ

3.1. Наведете предизвици со кои што сте се соочиле во ЕЛС текот на извештајната година и како сте ги надминале?

Нефункционалност на одредени формирани тела за работа на планот на еднакви можности на жените и мажите.

3.2. Споделете пример за добра или лоша пракса

Работа со мали фокус групи отвора простор за дискусии и вклучување на различни целни групи во подготовка на нови општински програмски активности. Комуникација со фокус групи со лица со попреченост и со жени Општина Кочани реализираше со Центарот за социјални иновации Блинк 42-21.

3.3. Наведете примери за научени лекции

Комуникацијата со граѓаните и граѓанките и следењето на нивните потреби даваат можност за лоцирање на потребите и надминување на нееднаквата дистрибуција на општествените добра и ресурси кај мажите и жените.

4. СЛЕДНИ ЧЕКОРИ

4.1. Опишете накратко кој е вашиот план на активности за следната година и кон што ќе придонесат (имплементација на Стратегијата за родова еднаквост, стратешки документи на ЕЛС итн.)

Зголемување на опфатот на социјалните партнери во реализацијата на Локалниот акциски план за еднакви можности на жените и мажите за 2025 година; извршување на планираниот родово одговорен буџет; интеграција на родовата перспектива во локалните политики и буџети.

КОМИСИЈА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ

5.1. Кога е формирана комисијата за еднакви можности на жените и мажите

Комисијата за еднакви можности на жените и мажите е формирана во 2006 година.

5.1.1. Ве молиме наведете ја структура на комисија по:

- а) Пол: 3 жени, 2 мажи
- б) Образование: 5 со високо образование
- в) Етничка припадност: 5 Македонци
- г) Припадност на политичка партија: 3 – ВМРО; 2 – СДСМ

5.2. Наведете дали Комисијата за еднакви можности на жените и мажите активно учествуваше:

- а) во креирање и донесување на развојна програма на ЕЛС - Не
- б) во донесување на буџет на ЕЛС - Не
- в) во давање предлози за инкорпорирање на принцип на еднакви можности во работата на органите на ЕЛС – Не

5.2. Кои мерки и активности во насока на унапредување на еднакви можности КЕМ ги има доставено до советот на ЕЛС?

Комисијата за еднакви можности на жените и мажите во 2024 година нема доставено мерки и активности за унапредување на еднаквите можности до Советот на Општина Кочани.

5.3. Дали Комисијата за еднакви можности на жените и мажите има годишна програма за работа?
Не.

5.5. Наведете колку состаноци има одржано Комисијата за еднакви можности на жените и мажите, на кои теми и доколку сакате одредени добри практики од тие состаноци да се наведат во годишниот извештај, Ве молиме наведете накратко тука и приложете записници.

КЕМ на жените и мажите во текот на 2024 година нема одржано ниедна седница.

6. ПРЕДЛОЗИ И СУГЕСТИИ ДО СЕМ-МТСП

6.1. Наведете Ваши предлози или иницијативи до СЕМ- МТСП во насока на подобрување на:

а) Функционалноста и координацијата на механизмите за родова еднаквост помеѓу централно и локално ниво или помеѓу ЕЛС

Подобра усогласност меѓу надлежните служби за еднакви можности на жените и мажите на централно и на локално ниво.

б) Имплементација на Стратегијата за родова еднаквост во секторските политики/програми

За имплементација на Стратегијата за родова еднаквост во секторските програми/политики потребно е унапредување на знаењата за родова еднаквост на раководните општински структури (по сектори и одделенија) и воспоставување систем на следење на буџетските алокации за родово одговорно буџетирање.